

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.CİG.0.00.00.05-647.03-736-2009/6/107
Konu : Para cezalarının taksitle ödenmesi durumunda
ikinci taksidin başlama zamanı

03/01/2010

BİLGİ İŞLEM DAİRESİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 28/10/2009 tarihli ve B.03.0.BİD.0.00.00.02/1462/4989 sayılı yazı.

Adli para cezalarının infazında, para cezasının ödenmesine ilişkin olarak çıkarılan ödeme emirlerinin ilgilinin para cezasının 1/3'ünü ödediğini gösteren maliye makbuzunun ekranlardan kayıt altına alınarak, taksitlendirme işlemi yapıldığı, bu işlemin ödeme makbuzunda yer alan tarihinin esas alınarak diğer taksit tarihlerinin belirlendiği ifade edilmek suretiyle; adli para cezalarının taksitle ödenmesi durumunda ikinci taksidin süresinin başlangıcının hangi tarih olacağı ve buna ilişkin olarak sürdürülmekte olan uygulamaya ilişkin ekran güncellemesinin gerekli olup olmadığı konusunda doğan tereddüt nedeniyle görüş talebini içeren ilgi yazı incelendi.

A- Hukukî Düzenlemeler

I- 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanun Dönemi

a) Mülga 647 sayılı Kanun'un;

“Para cezalarının tarifi, tespiti ve yerine getirilmesi” kenar başlıklı 5’inci maddesine göre;

“Para cezası kanunda yazılı hadler arasında tayin olunacak bir miktar paranın Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

Asgarî ve azamî hadleri gösterilen para cezalarının miktarı, suçlunun iktisadî durumu, aile sorumluluğu, meşgale ve mesleki, yaş ve sağlık durumu, cezanın sosyal etkisi ve uyarma amacı gibi hususlar göz önünde tutularak tespit edilir.

Mahkeme gerekli gördüğü takdirde, hükmedeceği para cezasının tayin edeceği sürelerde ve belirli taksitlerle ödenmesine de karar verebilir. Ancak taksitlerden birinin süresinde ödenmemesi halinde geri kalan miktarın tamamının tahsili gerektiğini de kararda gösterir.

Taksit süresi iki yılı geçemez ve taksit miktarı dörtten eksik olamaz. Para cezası, Türk Ceza Kanununun 19 uncu maddesinin alt sınırında gösterilen miktarın, Türk Ceza Kanununun Ek 2 nci maddesine göre uygulanan yeniden değerlendirme oranı ile çarpılması sonucu elde edilen miktarı geçmediği takdirde bu cezanın taksitle ödenmesine hükmedilemez. Ancak, hükümlünün isteği üzerine para cezasının taksitle ödenmesine ilişkin bu maddenin dokuzuncu fıkrası hükmü saklıdır.

Mahkeme, ödeme emrinin tebliğinden itibaren bir aylık sürenin sona erdiği veya takside bağlanıp da taksitlerden birinin süresinde ödenmemesi nedeni ile geri kalan miktarının

tamamının muaccel olduğu tarihten başlayarak ödenmeyen para cezasına, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 nci maddesinde belirlenen gecikme zammı oranının yarısı oranında gecikme zammı uygulanmasına da karar verir.

Bu ceza hükmünü bildiren ilâm kesinleşince Cumhuriyet Savcılığına verilir. Cumhuriyet Savcısı bir ay içinde para cezasını ödemesi için hükümlüye usulü dairesinde bir ödeme emri tebliğ eder.

(Değişik 6. fıkra: 2788 - 21.1.1983) Hükümlü, tebliğ olunan ödeme emri üzerine belli süre içerisinde para cezasını ödemezse, Cumhuriyet Savcısının kararıyla bir gün üçmilyon lira sayılmak üzere hapsedilir. Artıklar nazara alınmaz. Ancak, üçmilyon liradan aşağı hükmolunan para cezaları bir güne çevrilir. Haklarında Türk Ceza Kanununun 54 ve 55 inci maddeleri ile 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılâma Usulleri Hakkında Kanunun 12 nci maddesi uygulanmak suretiyle hüküm giyenlerin para cezaları kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezadan çevrilmiş olsa bile hapse çevrilemez. Bu takdirde maddenin son fıkrası hükümleri uygulanır.

Para cezasının hapse çevrileceği mahkeme ilâmında yazılı olmasa bile yukarıdaki hüküm Cumhuriyet Savcılığınca uygulanır.

Mahkemece para cezasının tahsilinde taksit öngörülmemiş ise bir aylık süre içerisinde para cezasının üçte birini ödeyen hükümlünün isteği üzerine gerikalan para cezasının birer aylık iki taksitte ödenmesine müsaade olunur. İkinci taksit vaktinde ödenmezse üçüncü taksit müsaadesi hükümsüz kalır.

Hükümlü, mahpus kaldığı hergün için "yedinci" fıkra uyarınca üçmilyon lira indirildikten sonra kalan parayı öderse hapisten çıkarılır.

Para cezası yerine çektirilen hapis cezası 3 yılı geçemez. Türk Ceza Kanununun 84 üncü maddesi hükmü saklıdır.

Kendi isteği üzerine hükümlü, para cezasından çevrilen hapis yerine Devlet, mahallî idare, kamu iktisadî teşebbüsü ve sair kamu kurumlarının hizmetlerinde çalıştırılabilir. Rayice göre emsallerine ödenen ücret tutarından hükümlünün iaşesi için lüzumlu miktar ayrıldıktan sonra bakiyesi hükmolunan cezadan mahsup edilir.

Çektirilen hapis süresi para cezasını tamamiyle karşılamamış olursa gerikalan paranın tahsili için ilâm Cumhuriyet Savcılığınca mahallin en büyük mal memurluğuna verilir. Ve mal memurluğunca Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanuna göre infaz edilir.”

b) Mülga Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkifevlerinin Yönetimine ve Cezaların İnfazına Dair Tüzük'ün;

“Tarifi” kenar başlıklı 90’inci maddesine göre;

“Para cezası, kanunda yazılı hadler arasında tayin olunacak bir miktar paranın, Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.”

“Ödeme emrinin tebliği” kenar başlıklı 91’inci maddesine göre;

“Para cezası hükmünü bildiren ilâm kesinleşince Cumhuriyet savcılığına verilir. Cumhuriyet savcısı, bir ay içinde, para cezasını ödemesi için hükümlüye bir ödeme emri tebliğ eder.”

“Para cezasının ödenmemesi hâlinde yapılacak işlem” kenar başlıklı 92’nci maddesine göre;

“Hükümlü, tebliğ olunan ödeme emri üzerine, belli süre içerisinde, para cezasını ya da mahkemece ilâmda belirtilen taksidi ödemezse, Cumhuriyet savcısının kararıyla, para cezası, bir gün 300 lira sayılmak üzere, hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilir. Artıklar, nazara alınmaz. Ancak, 300 liradan aşağı para cezaları bir gün hapse çevrilir. Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı

cezadan çevrilen para cezasını, hükümde taksit öngörülmüşse, taksit süreleri içinde ya da ödeme emri tebliğine ya da Cumhuriyet savcısının taksitlendirmesine rağmen süresinde ödemeyenlerin bu cezaları, mahkemece, hükümde bir günlük hürriyeti bağlayıcı ceza ne miktar para cezasına karşılık tutulmuşsa, aynı miktar üzerinden hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilir. Haklarında Türk Ceza Kanununun 54 ve 55 inci maddeleriyle 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılâma Usulleri Hakkında Kanunun 12. maddesi uygulanmak suretiyle hüküm giyenlerin para cezaları, kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezadan çevrilmiş olsa bile, hapis cezasına çevrilemez; bu hükümlülere ait para cezası ilâmı Cumhuriyet savcılığınca, mahallin en büyük mal memurluğuna verilir ve mal memurluğunca Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre infaz edilir.

Para cezasının hapse çevrileceği mahkeme ilâmında yazılı olmasa bile, yukarıdaki hüküm, Cumhuriyet savcılığınca uygulanır.

Mahkemece para cezasının tahsilinde taksit öngörülmemişse, bir aylık ödeme süresi içinde para cezasının üçte birini ödeyen hükümlünün isteği üzerine, geri kalan para cezasının birer aylık iki taksitte ödenmesine Cumhuriyet savcılığınca izin verilir. İkinci taksit zamanında ödenmezse, üçüncü taksit izni, hükümsüz kalır. Geri kalan para cezasının tamamının tahsili yoluna gidilir.

Hükümlü, cezaevinde kaldığı her gün için 300 lira indirildikten sonra geri kalan parayı öderse, cezaevinden çıkarılır.

Para cezası yerine çektirilen hapis cezası üç yılı geçemez. Tekerrür halinde hükmedilmiş para cezasının hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilmesinde ise, bu süre beş yılı geçemez.

Çektirilen hapis süresi, para cezasının tamamını karşılamamış olursa, geri kalan paranın tahsili için ilâm, Cumhuriyet savcılığınca mahallin en büyük mal memurluğuna verilir; mal memurluğunca Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre infaz edilir.

Para cezasından çevrilmiş hürriyeti bağlayıcı cezanın infazında da şartla salıverilme hükümleri geçerlidir.”

II- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun Dönemi

a) 5275 sayılı Kanun'un;

“Adlî para cezasının infazı” kenar başlıklı 106’ncı maddesi uyarınca;

“(1) Adlî para cezası, Türk Ceza Kanununun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen usule göre tayin olunacak bir miktar paranın Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

(2) Adlî para cezasını içeren ilam Cumhuriyet Başsavcılığına verilir. Cumhuriyet savcısı otuz gün içinde adlî para cezasının ödenmesi için hükümlüye 20 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca bir ödeme emri tebliğ eder.

(3) Hükümlü, tebliğ olunan ödeme emri üzerine belli süre içinde adlî para cezasını ödemezse, Cumhuriyet savcısının kararı ile ödenmeyen kısma karşılık gelen gün miktarınca hapsedilir.

(4) Çocuklar hakkında hükmedilen; adlî para cezası ile hapis cezasından çevrilen Adlî para cezasının ödenmemesi halinde, bu cezalar hapse çevrilemez. Bu takdirde onbirinci fıkra hükmü uygulanır.

(5) Adlî para cezasının hapse çevrileceği mahkeme ilamında yazılı olmasa bile üçüncü fıkra hükmü Cumhuriyet Başsavcılığınca uygulanır.

(6) Hükümde, adli para cezası taksidde bağlanmamış ise, bir aylık süre içinde adli para cezasının üçte birini ödeyen hükümlünün isteği üzerine geri kalan kısmının birer ay ara ile iki eşit taksitte ödenmesine izin verilir. İlk taksidin süresinde ödenmemesi halinde, verilen ikinci taksidde ilişkin izin hükümsüz kalır.

(7) Adli para cezası yerine çektirilen hapis süresi üç yılı geçemez. Birden fazla hükümle adli para cezalarına mahkûmiyet halinde bu süre beş yılı geçemez.

(8) Hükümlü, hapis yattığı günlerin dışındaki günlere karşılık gelen parayı öderse haptisten çıkartılır.

(9) Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi saklı kalmak üzere, adli para cezasından çevrilen hapsin infazı ertelenemez ve bunun infazında koşullu salıverilme hükümleri uygulanamaz. Hapse çevrilmiş olmasına rağmen hak yoksunlukları bakımından esas alınacak olan adli para cezasıdır.

(10) Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre kısa süreli hapis cezasından çevrilen adli para cezalarının infazında, aynı maddenin altıncı ve yedinci fıkraları hükümleri saklıdır.

(11) İnfaz edilen hapsin süresi, adli para cezasını tamamıyla karşılamamış olursa, geri kalan adli para cezasının tahsili için ilam, Cumhuriyet savcılığınca mahallin en büyük mal memuruna verilir. Bu makamlarca 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre kalan adli para cezası tahsil edilir.”

b) Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük'ün;

“Adli para cezasının infazı” kenar başlıklı 56'ncı maddesine göre;

“(1) Adli para cezası, beş günden az ve kanunlarda aksine hüküm bulunmayan hâllerde yediyüzotuz günden fazla olmamak üzere belirlenen tam gün sayısının, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ile çarpılması suretiyle hesaplanan meblağın hükümlü tarafından Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

(2) Adli para cezasını içeren ilâm, Cumhuriyet başsavcılığına verilir. Cumhuriyet savcısı, ilâmda belirtilen ödeme şekline göre, adli para cezasının otuz gün içinde ödenmesi için hükümlüye 5275 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca bir ödeme emri tebliğ eder. Ancak, kurumda bulunan ve kanun hükümlerine göre vasi atanması zorunlu olan hükümlülere yapılacak tebligat, vasilerine yapılır.

(3) Çocuklar hakkında hükmedilen; adli para cezası ile hapis cezasından çevrilen adli para cezasının ödenmemesi hâlinde, bu cezalar hapse çevrilemez. Bu takdirde onuncu fıkra hükmü uygulanır.

(4) Hükümde, adli para cezası taksidde bağlanmış ise, kararda belirtilen süreye göre infaz edilir. Otuz gün içinde ilk taksidin ödenmemiş olması hâlinde veya taksitlerden birisinin hükümde gösterilen süre içerisinde ödenmemesi hâlinde, adli para cezası, Cumhuriyet savcısının kararı ile gösterilen gün karşılığı miktar esas alınarak hapse çevrilir.

(5) Hükümde, adli para cezası taksidde bağlanmamış ise, bir aylık süre içinde adli para cezasının üçte birini ödeyen hükümlünün isteği üzerine geri kalan kısmının birer ay ara ile iki eşit taksitte ödenmesine izin verilir. İlk taksitin süresinde ödenmemesi hâlinde, verilen ikinci taksidde ilişkin izin hükümsüz kalır. Ödenmeyen adli para cezası, Cumhuriyet savcısının kararı ile gösterilen gün karşılığı miktar esas alınarak hapse çevrilir.

(6) Adli para cezasının hapse çevrileceği mahkeme ilâmında yazılı olmasa bile dört ve beşinci fıkra hükümleri Cumhuriyet başsavcılığınca uygulanır.

(7) Adli para cezası yerine çektirilen hapis süresi üç yılı geçemez. Birden fazla hükümle adli para cezalarına mahkûmiyet hâlinde bu süre beş yılı geçemez.

(8) Hükümlü, hapis yattığı günlerin dışındaki günlere karşılık gelen parayı öderse hapisten çıkartılır.

(9) 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi saklı kalmak üzere, adli para cezasından çevrilen hapsin infazı ertelenemez ve bunun infazında koşullu salıverilme hükümleri uygulanamaz. Hapse çevrilmiş olmasına rağmen hak yoksunlukları bakımından esas alınacak olan adli para cezasıdır.

(10) İnfaz edilen hapsin süresi, adli para cezasını tamamıyla karşılamamış olursa, geri kalan adli para cezasının tahsili için ilâm, Cumhuriyet başsavcılığınca mahallin en büyük mal memuruna gönderilir. Bu makamlarca, 6183 sayılı Kanuna göre, kalan adli para cezası tahsil edilir. Mahallin en büyük mal memuruna gönderme tarihi esas alınarak Cumhuriyet başsavcılığınca infaz defterindeki kaydı kapatılır ve mahkemesine bildirilir.

(11) 5237 sayılı Kanun dışındaki diğer kanunlara göre; gün karşılığı olarak miktarı belirtilmeyen ilâmlardaki adli para cezaları ödenmemesi hâlinde Cumhuriyet başsavcılığınca bir gün karşılığı yüz Türk Lirası hesabı ile hapse çevrilir.”

B- Doktrinde İleri Sürülen Görüşler

a) İkinci Taksit Süresinin Maliyeye Makbuzu Tarihinden Başlatılması

“Para cezasının ikinci taksidinin ödenme zamanının başlangıcı hangi tarih olacağı, infazda ödeme şekli

Hükümlü A, para cezasının ilk taksidini ödeme emrinin tebliği üzerine süresinde ödemiştir. Ne var ki 2. taksidin en son hangi tarihe kadar ödeneceği konusunda tereddüt oluşmuştur.

Sorun: ilk taksidini süresinde ödemeyen hükümlünün, para cezasının 2. taksidini en son hangi tarihe kadar ödemelidir?

Yanıt: 647 sayılı Kanun’un 5/8. madde fıkrasına göre, taksit öngörülmemiş ise, bir aylık süre içerisinde para cezasının 1/3’ünü ödeyen hükümlünün isteği üzerine, geri kalan para cezasını birer aylık iki eşit taksitte ödenmesine müsaade olunur. İkinci taksit zamanında ödenmezse, üçüncü taksit müsaadesi hükümsüz kalır. Burada sorun ikinci taksidin ödenme zamanıdır. Başka bir deyişle, söze edilen fıkrada yazılı-vaktinde-kelimesinden amaç nedir?

Hükümlü ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 ay içinde 1/3 oranında ödemede bulunmak zorundadır.

Geri kalan para cezasını birer aylık fasıllarla, eşit olarak ödemek istemeli ve ödemelidir. Ne var ki uygulamada tereddüt olduğundan birlik yoktur:

Birinci uygulamada; birinci taksidin ödendiği günden başlamak üzere, 1 ay sonraya kadar ikinci taksidin ödenmek zorunluluğu vardır. Ödenmezse, müteakip günde hapse çevirme kararı verilmelidir. Örneğin, ödeme emrinin tebliğ tarihi 01/04/1995 ise, hükümlünün 01/05/1995 tarihine kadar ilk 1/3 oranındaki taksidi ödemek hakkı bulunmaktadır. Faraza, 03/04/1995 tarihinde bitmek suretiyle ödemede bulunabilir. Aksi halde 04/05/1995 günü savcılıkça hapse çevirme kararı verilmelidir. Yinelerseniz hükümlünün ilk taksidi yatırdığı tarih başlangıç olarak göz önüne alınacaktır.

İkinci uygulamaya göre ise, taksitle ödeme müsaadesi alabilmek için hükümlünün ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 ay (30 gün) içinde para cezasının üçte birini ödemiş olması gerekir. İkinci taksidin ödenmesi zamanı, ilk taksidin ödendiği günden beri ilk taksidin ödenebileceği azamî müddetten (ödenme emrinin tebliğinden itibaren otuzuncu günden) başlamak üzere bir aylık müddetin sonudur. Üçüncü taksit zamanı içinde böyle hareket

edilmelidir. Aksi takdirde hükümlüler arasında eşitsizliğe neden olduğu gibi, ödeme süresinin tayini hükümlünün keyfine (iradesine) bırakılmış olur.” (Erhan Günay, Uygulamada İnfaz Sorunları ve Çözümleri, İnfaz Pratiği, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1998, s. 135-136)

“Para cezası ödeme emrini alan hükümlü bir ay içinde Cumhuriyet savcılığına başvurarak Cumhuriyet savcısınca talebi uygun bulunduğu anda 1/3 ünü peşin ödemek kaydıyla kalanı iki taksitle tahsil edilir. İkinci ve üçüncü taksitlerin süreleri peşin alınan miktarın gününden ileri bir tarih olamaz. Örnek peşin alınan taksit 2.3.2004 tarihi ise kalan taksitler için en geç ödeme tarihi 2.4.2004 ve 2.5.2004 tarihlerini geçemez; aksi takdirde hükümlü hakkında kalan miktar Cumhuriyet savcısınca hapse çevrilerek yakalama emri çıkarılır ve kolluk kuvvetine gönderilir.” (Cezaların İnfazı, Ahmet Adil Kubat, Adalet Yayınevi, Eylül, 2005, Ankara, s. 26)

b) İkinci Taksit Süresinin Cumhuriyet Savcılığı Tarafından Gönderilen Ödeme Emri Süresinin Sonundan Başlatılması

“Hükümlü ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 ay içinde üçte bir oranında ödemede bulunmak zorundadır. Geri kalan adli para cezasını birer aylık fasıllarla, eşit olarak ödemeyi talep etmeli ve ödemelidir. Savcılık takside bağlanmamış adli para cezasının üçtebirini ödemek isteyen hükümlüye geri kalan miktarı iki eşit taksitte ve birer aylık fasıllarla ödeme izni vermek zorundadır. Bu halde tüm adli para cezasının tamamını ödemesi için hükümlü zorlanamaz.

Ancak uygulamada bu konuda iki seçeneğin tatbik edildiğine rastlanılmaktadır:

Birinci uygulamaya göre; birinci taksidin ödendiği günden başlamak üzere 1 ay sonraya kadar ikinci taksidin ödenmesi gerekir. Ödenmez ise müteakip günde hapse çevirme kararı verilir. Örneğin;

Ödeme emrinin tebliği tarihi: 1.1.2006 ise

İlk taksidi ödeme tarihi :1.2.2006’dır.

Aksi halde 2.2.2006 tarihinde hapse çevirme kararı verilir.

İkinci uygulamaya göre; taksitle ödeme izni alabilmesi için hükümlünün, ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 ay içinde adli para cezasının üçtebirini ödemiş olması gerekir. İkinci taksidin ödeme zamanı, ilk taksidin ödenebileceği azamî süreden başlamak üzere bir aylık sürenin sonudur. Örneğin;

Ödeme emrinin tebliği: 1/1/2006 ise

İlk taksidi ödeme süresinin sonu: 1/2/2006’dır.

İkinci taksidin ödeme süresi sonu: 1/3/2006

Üçüncü taksidin ödeme süresi sonu ise: 1/4/2006’dır.

Bu uygulamada 1/2/2006 tarihinde sonraki bir tarihte ilk taksit yatırılırsa dahi taksitlendirme yapılmaz; adli para cezası 2/2/2006 tarihinde hapse çevrilir.

İkinci uygulama, 106/6. madde hükmüne daha uygun olup; aksi uygulama hükümlüler arasında eşitsizliğe yol açacağı gibi ödeme süresinin tayini hükümlünün iradesine bırakılmış olmaktadır.” (Hüsnü Aldemir, Adli Para Cezası ve İnfazı, Terazî Dergisi, Mart 2007, sayı, 7, Ankara, s. 83)

c) Mülga 647 Sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanun’un Dönemindeki Uygulama

“Cumhuriyet savcısı, Ceza Kanunu’nun [765 sayılı Türk Ceza Kanunu] 19 uncu ve İnfaz Kanununun [647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanun] 5 inci maddeleri gereğince hükümlü adına bir ödeme emri tanzim eder. Ödeme emri PTT, mübaşir veya zabıt kâtabi

tarafından bulunduğu yerde yahut Cumhuriyet savcısı tarafından dairede, bizzat hükümlüye verilmek suretiyle tebliğ edilir. Bu şekilde tebligat mümkün olmadığı takdirde Cumhuriyet savcısının yazılı iş'arı üzerine zabıtaca hükümlünün yeni adresinin tespiti ve bu arada tebligatın yapılması gereklidir. Zabıtaca tanzim olunacak tebliğ mazbatasına, tebliğ edildiği gün ve saat yazılır. Tebliğ eden memurun adı ve soyadı açıklanmak suretiyle karşılıklı imza edilir. Bu şekilde de usulü dairesinde ödeme emri tebliğ edilmiş olur.

Ödeme emri bir defa tebliğ olunur. Para cezası mahkemece veya Cumhuriyet savcılığınca takside bağlanmış olsa dahi her taksit için ayrı ayrı ödeme emri tebliğine mahal yoktur. İlk tebligattan sonra hükümlü taksit günlerini kendisi takip eder. Gecikme hâlinde diğer taksitler muacceliyet kesbeder ki, bu takdirde, yeniden bir ödeme emri tebliğine mahal kalmaksızın, borcun tamamının ödenmesi gerekir.” (Ali Rıza Mengüç, Ceza İnfaz Hukuku ve İnfaz Müesseseleri, İkinci Baskı, Cezaevi Matbaası, İstanbul, 1975, s.166)

C- Değerlendirme

5275 sayılı Kanun'un 106'ncı maddesi uyarınca mahkeme kararında, adlî para cezasının takside bağlanmamış olması hâlinde dahi,

Hükümlünün;

- a) Bir aylık süre içinde adlî para cezasının üçte birini **öder** ve
- b) **Geri kalan kısmının birer ay ara ile iki eşit taksitte** ödemeyi talep etmesi durumunda,
- c) Cumhuriyet savcılığınca hükümlünün adlî para cezanın bu şekilde ödemesine izin verileceği,
- d) Bu halde, para cezasının ilk taksidi süresinde ödenmezse, verilen ikinci takside ilişkin izin de hükümsüz kalacağı,

Belirtilmiştir.

Para cezasına mahkûm olan kişinin ödeme emrinin tebliğ edilmesi üzerine, ilk taksidi süresi içerisinde ödemesi durumunda, diğer taksidin ödeme zamanının, para cezasının infazı için gönderilen ödeme emrinin tebliğinden başlayan 30 (otuz) günlük sürenin sonunda olması daha uygun olacaktır. Aksi takdirde para cezasına ilişkin ödeme emrinin tebliği üzerine 30 (otuz) günlük sürenin sonunu beklemeden bu cezayı hemen ödeyen kişi ile sürenin sonunu bekleyerek, cezasını bu sürenin sonunda ödeyen kişi arasında, para cezasını daha önce ödeyen kişi aleyhine bir eşitsizlik meydana getirilmiş olacaktır.

D- Sonuç ve Kanaat

Para cezasına mahkûm olan kişinin bu cezasının infazına yönelik olarak, Cumhuriyet başsavcılığı tarafından gönderilen ödeme emri üzerine; ilâmda taksit öngörülmüş olan para cezasının ilk taksidini ya da ilâmda taksit öngörülmemiş olan para cezasında da ödeme emrinin tebliği üzerine ilk taksidini 30 (otuz) günlük süre içinde ödemek şartıyla peşin ödemesi ve taksitle ödemeyi talep etmiş olduğu durumlarda, ikinci taksidin para cezasının ödenmesi için yapılan ödeme emrinin tebliği tarihinden başlayan 30 (otuz) günlük sürenin sonundan itibaren başlaması gerektiği düşünülmekle birlikte, infazda tereddüt edilmesi durumunda ilgili mahkemesinden karar alınmak suretiyle sorunun kanun ve yargı yoluyla çözülmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.